

V sredo in saboto
izhaja in velja:

za celo leto . . . 5 for. — kr.
za pol leta . . . 2 " 70 "
za četert leta . . . 1 " 40 "

Po pošti:

za celo leto . . . 6 for. 30 kr.
za pol leta . . . 3 " 20 "
za četert leta . . . 1 " 70 "

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznaniła.

Za navadno dvestopno versio
se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat
8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr.
ktera se trikrat natiskuje; večje
pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek
(stempel) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 15.

V Celovcu v saboto 4. marca 1865.

Tečaj I.

✓ Moja razodetev o „Slovenecu“ in slovenščini.

Dobil sem te dni od nekega prijatla dopis iz vsaj sedaj pod sneženo obleko zares „bele“ Ljubljane. V njem mi ta prijatelj med drugim pravi: „Slovenca“ močno hvalijo posebno zastran lepega jezika, ker v tem oziru vse slovenske časopise prekosi; le „preultramontan“ je nekterim samopašnim Slovencem.“

Ker me pa prijatelj na to uprašuje, kaj da jaz mislim in pravim o njem, naj ti, dragi bratec! svoje mnenje o tebi očitno razodenem, in tako še svojemu prijatelju ob enem odgovorim. Nočem pa teh svojih misel nikomur vrivati, vedoč, da se iz mojih možgan Minerva, boginja modrosti, ni rodila. Rad se dam preveriti, kakor hitro me kdo o nasprotni resnici podučí.

Da mora „Slovenec“ lepo „slovenski“ pisati, umeje se samo ob sebi. Čemu bi si bil sicer to žlahtno ime na čelo postavil? Saj je Slovenec tisti, ki je z meno enega „slova“, in sploh je bil nekdanjim Slovenom „Nemec“ tisti, ki ga niso umeli. Slovenci torej danes niso tisti, ki lepih domačih besed ali ne poznajo, ali jih pa samopašno zametujejo, in tako brez vse potrebe v her-vaščini ali serbščini, ali še celo med Madjari in med Turki, kakor postavim: „kinč, oroslon, limbar“ idr. besed iščejo, menda zato, naj bi med sebo ne bili enega slova, naj bi ne bili — Slovenci. Morebiti so radovedni, kako so ljudje žlobudrali, ko jim je bil Bog pri stavi nebotičnega stolpa govorico zmedel. To čobodro je že rajni dr. Prešern v svojih sonetih pikal, vendar pa se mu ni sanjalo, da bi res kdaj mislili iz nje vseslovanski knjižni jezik ustrojiti, ker temu nasproti je vsa zgodovina. Zato jaz z g. Sveticem pravim: „Čemu neki jezik kaziti, ki nam ga je mili stvarnik lepega dal!“

Na dalje, ako imamo omiko ali izobrazovanje svojega ljudstva pred očmi, treba je, da ga izobrazujemo skozi in skozi na narodni podlagi, tedaj tudi v narodnem jeziku, kakoršnega umeje. Vsled tega ljudstvu ni nič na korist, in ga tudi nič laglej ne stane, ako ga na mestu z nemščino pa z drugo ptujko siliš. Daj mu „Triglava“ ali g. Majarjevo „mluvnico“ v roke, to in uno si mora s silo v glavo vtepati; zato mu je tudi to in uno priskutno. Sila naj bi se ondi godila, kjer je potreba. Sploh pa sem jaz teh misel, da sebi na škodo nikarmo stepelíne delati. Saj že vsaki tovarnik ali vinski kupec, ki na Dolensko pride, berž vé in pozna, kaj in kakšne slasti je šolmošterska ali kaplanska vinska bera, ki je je tudi zgoli stepelina. Tako terda in drevena stepelina se mi dozdeva pisava v marsikterih bukval sedanjih časov, ki jih ljudstvo po pravici enako obsodi. Ako bomo prehitro na razpotja zavijali, rekel je g. Svetec, ljudstvo ne bo moglo za nami, in pisali bomo sami záse. „Slovenec“ torej, ako hoče, da za ljudstvo piše in da se s sapo ne bori, ljudstva ne sme za sebo puščati. Ako to storja, kmali ga bo skušnja izučila, da ljudstva ni volja, njegovih listov brati, njegove šare kupovati; nam „ignoti

nulla cupido“, — česar človek ne pozna, tudi ne poželjuje. — Tudi ne vem, kje bi se tako radodaren gospodar našel, da bi sam od sebe soseda silil, naj mu brazdo za brazdo od njegove meje terga, in k svoji njivi priorava. Tako se mi zdí da ravnaajo tisti, ki se izgovarjajo, ako tako pa tako pišejo, da se s tem sosedom bližajo. Čemu zopet to, domačim otrokom kruha jemati in ga sosedovim dajati? Sosed nasproti se z meno kratkimalo noče pobratiti ter meni za ljubo ne trohice od svojega odkerhniti. Ostaniva toraj vsak pri svojih pravicah! „Cuique suum“ — vsakemu svoje — je stara reč; velja naj pa še zlasti tukaj, ker jezik ni pisatelj, ampak je svetinja narodova.

Tudi tistih po sežnji dolgih, zloženih stavkov ali perijod se je „Slovenec“ ogibati, kakoršnih se po nekterih naših spisih sem ter tje vse nakopičeno nahaja. Taki sprevedi, akoravno tudi meni radi izpod peresa uhajajo, (pa kdo more zoper nekdanjo našo kulturo!) se mi zdé, kakor bi v lesovje zašel, pa bi dreves ne videl. Podobni so procesiji pri Oo. Frančiškanih v nedeljo po prazniku sv. Rešnjega Telesa, ko se cela tema množice kar v gnječah po Ljubljanskih ulicah in stegnah vali, da ti je vse černo pred očmi. Tako je s slovenskimi perijodami. Ljudstvo svojih misel v taci potezah ne more zbrati, ne za tebo hoditi. Zato taki spisi nič ne hasnijo, kakor je tako govorjenje brez posebnega vtisa in sadu, ker ga ljudstvo ne umeje. Vsak skušen učenik mi bo to serčno rad poterdil.

Te moje kratke opombe, kterim bi se še marsikaj drugega dalo pristaviti, kdor učénike kakor ljudstvo po deželi pozna in ima priliko, da njih razgovore o tem večkrat sliši, mislim, da ima tudi naš mladi „Slovenec“ pred očmi. Tako od ene strani gospódi ustreza, od druge plati se pa tudi ljudstvu čedalje bolj prikupuje, ker ga vsak lahko umeje. Ta prednost, i jo malokdo doseže, je doveršena lepota v Prešernovih pesmah; je pa tudi vzrok, da smo s „Slovencem“ močno zadovoljni, in se po pravici od več plati sliši njegova pohvala.

Da bi pa zastran tega celo vse slovenske časopise prekosil, v to se ne bom spuščal, ker ta pohvala se mi zdí prezarana in malo prenapeta. Tega mi „Slovenec“ ne bode zameril. Kaj bi sicer drugi očanci, slavne mame rekle, ako bi se punčike ali mladenčiči tako prevzetno košatili in ponašali?! Saj nas prevelika hvala že tako rada spridi, da se prevzamemo in le svoj „jaz“ povdarjamo. Tiha ponižnost je najlepša in največ sadu rodi, med tem, ko prazen klas rad po koncu sterli. Ako kdo kaj več more memo drugega, bodi si ti ali jaz, ne prilastujva si tega sebi, kakor bi iz sebe kaj mogla, temuč prilastujva vse Stvarnikovi radodarnosti, ter darujva vse njemu, cesarju in domovini! Zlasti pa precej z začetka „Slovenca“ tega ne smemo dati veljati; zakaj: omne initium ardet! Sezite mu poprej pod pasho, podpirajte ga, naročujte se nanj, nabirajte mu dušne in telesne hrane, sosebno, kar vas je élitov ali cveta gospóde po mestih in po deželi. Čemu ste luči sveta, ako vas

luč nikomur ne sveti? Čemu ste na svečnik postavljani, pa se po kotih skrivate? Naši nasprotniki naj nam bodo učeni, kolike prizadeve da nam je treba. Zato: „Vigilate — in omnibus laborate, ministerium vestrum implete!“ — Bдите in delajte na vse strani, nalogo svojo spolnajte! —

(Konec pride.)

Deržavni zbor.

Minule postne dni se je zelo, morebiti celo preveč, govorilo in pisalo o kregu in prepiru, ki se je vnel med ministerstvom in večino finančnega odbora. Po vnanjem soditi so si res zelo navzkriž. Odbor namreč hoče pred vsem drugim proračun za l. 1865 pretresovati in v kak red spraviti, in potem še le z drugim za l. 1866 pričeti. Tirja pa tudi, naj ministerstvo naznani, za koliko misli stroške sploh znižati. To vendar ni prenapeto, zlasti ker se z vsem tako zelo mudi. G. Šmerling pa ni s tem zadovoljen. V nekem precej ostro pisanem listu naznanja finančnemu odboru, naj preneha s proračunom za l. 1865, da se koj pretresa v derž. zboru, kjer misli bolj svoj namen doseči, potem pa naj začne pretresovati tistega za l. 1866. Odbornikom ni to po volji. Sila so neki nevoljni. Pravijo še celo, da jih hoče nekaj prostovoljno izstopiti, ali pa da bode danes ali jutri zbor razpuščen. — Giskra bode nasvetoval, naj se znižajo stroški za vojaščino za 19 milijonov. — Gosposka zbornica se v svoji zadnji seji ni skladala z zbornico poslancev o davku za žganje. Poseben odbor ga bode spet pretresoval. —

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele niže-avstrijske.

Dunaj. Kardinal Ravšer je imel 26. febr. slovesno peto mašo v spomin podeljene ustave. Razun povabljenih gospode civilnega in vojaškega stanú se je družih vernih kaj imalo cerkv. opravila vdeleževalo. Zakaj, se lahko vgane. Še celo g. Šmerlinga ni bilo. Bil je bolen. Mestno predstojništvo je zvečer veliko gostijo napravilo, pri kateri se je tudi nekaj različnih napitnic izreklo. — Langievič in drugi vjeti Poljaki so izpuščeni.

Dežele notrajno-avstrijske.

* **Iz Celovca.** — Tukaj je bilo že 25. febr. duhovno opravilo v zahvalo podeljene nam ustave. Sam knez in škof so veliko mašo peli. Ali ljudstva se je razun povabljenih malo malo v cerkvi sešlo. Tudi drugod je bilo neki tako, kar pani nič kaj dobro znamenje. Danes odrineta dva polka (regimenta) dozday tukaj bivajočih vojakov, namreč 2. in 3. s poveljništvom vred na Beneško. Da bi se jim dobro in po sreči godilo! Ostali pa menda gredó 26. t. m. —

† **Iz spodnjega Roža.** (Slovenščina in Kapla). Leta 1848. so ob velikonočnih praznikih nekteri gg. bogoslovci prišli v Borovljani in Podgoro, in peli so slavyanske pesmi in klicali „živio“. Kot strela se je raznesel glas, da so prišli slavyanski emisarji iz Celovca, in tedajni dekan v Kapli je na nos na vrat razposlal na vse fare svoje dekanije svarilna pisma, naj se duhovniki dobro in skerbno varujejo teh nevarnih panslavistov. Pa glejte! le par let je minulo, in Bog je dal Kapli dekana, ki je bil vnet Slovenec, da je malo takih. Hafner Janez — Bog mu daj dobro! — že trohni v črni zemlji, slovensko seme pa, ki ga je zasejal v Kapli in čeli dekaniji, cveti, dela in zori. Tudi sedajni dekan, g. Čuden Matevž, dela prav lepo v duhu svojega

prednika in se kaže povsod pravega Slovenca. V šoli in cerkvi je vse lepo po slovenski, napisi po pokopališčih so domači, družba sv. Mohora se goreče priporoča in šteje 16 družnikov, clo „Čitavnica“ v Celovcu ima v Kapli svoje prijatle in podpornike. Teh rodoljubov vodja in glava je Krasnik Štefan, po domače Košič v Svetnjivesi, srenjski predstojnik; on kupuje slovenske bukvice, pesmi in časnike pa jih razširja med sosedi; v njegovi hiši se shajajo tudi iz dalnjih vesi moške in poslušajo, kako se jim pripoveduje alj prebira zdaj iz tega zdaj iz unega časnika. Taki rodoljubni moške so velika čest in sreča za celo okolico. Gg. dekana in srenjskega predstojnika pa krepko popirajo gg. kaplani; že nekaj let sem so v Kaplo bili poslani kaplani sami domorodci, ki so pridno budili slovensko zavest. Tudi zdajni kaplan, g. Wieser Andrej, dela mirno in pohlevno pa izdatno na narodnem polji. Slišal sem pripovedovati, da misli g. kaplan napraviti nekaj posebno imenitnega. Zbira namreč o pravih prilikah denarjev, da bi šolo v Kapli vpisali kot dosmertno družnico v družbo sv. Mohora, da bi se tako sčasoma na noge spravila farna knjižnica. Glejte! od ljubezni do domovine vneto serce nikoli ne miruje, poskuša in dela, da se pomaga ubogemu narodu slovenskemu. Pa vsi ti domorodni gospodje bi nič ne opravili, ako bi še nekega pomagavca ne imeli. Bog pa je Kapli tega oskerbel: Kapla ima izglednega učitelja, kakor jih je le malo: gosp. Katnik Jožef je učitelj in slovenski rodoljub, ki vlija v njezna serčica šolskih otrok ljubezen do slovenske narodnosti že od mladih nog. Srečna vsaka fara, kjer je pri cerkvi, šoli in sosesčini vse tako lepo uravnano v slovenskem duhu!

(Dalje pride.)

† **Iz Celja** dne 20. febr. B. (Družba sv. Mohora.) V prvem svojem listu, v katerem si stopil dragi „Slovenec“ med slovenski narod, čudil si se v dopisu iz Celja, in to po vsej pravici, da je iz savinske doline tako malo družnikov v družbi sv. Mohora? In res! med 47.528 stanovalci treh posavinskih dekanij: celjske, braslovške pa gornograjske samo 25, reci: petin dvajset, je družbenikov, ako 16 dijakov v celjski dekaniji odštejemo, to je gotovo čudno čudno malo! — Domorodni Posavinčani! mar hočete v tej jedinej strani narodskega prebudenja in oživljevanja zaostati? Ali se vam ne zdi podpore vredna družba sv. Mohora, ki je z marljivim delovanjem svojim v kratkem času toliko dobrodejnega blaga zasejala med slovenski narod? Zdi se nam, da bi se dosegel lahko vesel in bogat vspeh, ako bi se od strani č. gg. duhovnih predstojnikov kraj Savinje in od družbinih poverjenikov v Celji, v Braslovčah in v Gornogradu dostojno delovalo.

Pokažite in razjasnajte mu, gospodje! ki občujete z narodom, kolika korist in dobrota za dušo in telo se mu ponuja, in veselili se bodele sami bogatega vspeha; nikar križem rok ne deržimo, saj velja za vero in za domovino!

† **Iz Dolenskega.** — ? — Kaj lepo nam je „Slovenec“ dokazal, da je posebno pri nas Slovencih — hvala Bogu! — ljubezen do sv. vere jedro pravega rodoljubja. Radi bi imeli v deželnih zborih in deržavnem svetovavstvu samo iskrene, prevejene rodoljube. Prav je torej, da se od moža, ki hoče postati poslanec, tirja, naj je neodvisen, izveden, zgovoren, svobodomiselen, domoljuben; pa ravno tako naj se tirja, da je dober katoličan. Pri nas na Slovenskem je sicer v obče resničen domoljub tudi dober kristjan, vendar ne vselej. Tedaj naj bi se pri vsaki volitvi volivci popraševali, je li mož, kterega mislijo voliti, dober sin katoliške cerkve? Sama domoljubnost ne zadostuje zmirej in tudi ne nadomestuje prave vere. In ravno, ker to povsod — tudi pri nas —

v nemar puščajo, sedé v občinskih kakor v deželnih zborih možjé, ki so za vse vneti in goreči, samo za katoliško vero ne. Nikar nam nihče ne ugovarjaj, da je deželni ali državni zbor morebiti zgolj posvetna stvar. Komu ni znano, da ti zbori sklepajo tudi v cerkvenih zadevah ali vsaj v stvareh, ki se dotikajo svete cerkve? In pri teh sklepih ne bi bilo treba poslancu tudi posebne lastnosti, namreč te, da je zvest sin cerkve katoliške? Ako napade kdo v zboru narod, treba je, da poslanec odbija te napade, da je torej domoljuben, naroden; ako hoče koga česa prepričati, mora biti zgovoren; ako pretresujejo pravice, razmere, zadeve deželske, tirjamo od poslanca, da natanko pozna deželo in njena prava, da je tedaj izveden: če pa kdo napade katoliške naprave, če kdo tirja, naj se odtegne to in uno cerkvi, ondi, samo ondi ne bi bilo treba nobenih družih lastnost, kakor da je neodvisen, izveden, zgovoren, svobodomiseln in domoljuben? Kakšna doslednost! In ravno zato, ker pri volitvah ne gledajo na to, ali izvolijo dobrega ali slabega katoličana ali še celó kacega nekatoličana, ravno zato poznavljamo toliko deželnih sklepov — da ne govorimo o državnih — ki so sovražni naši cerkvi. Zato sklepi zoper usmiljene sestre, zato tisto tiho rovanje, da se prekliče konkordat, da se iz učilnic odpravijo duhovni, zato potuhnjene poskušnje, da se odstranijo kaplani od volitev, in drugi skriti in očitni napadi, ki naskakujejo v raznih podobah cerkev in njene služabnike. Se vé da v teh okoliščinah tudi srenjski zbori ne zaostajajo, zato vidimo v njih možičke, katerih edina in največa modrost je v tem, da nasprotujejo, kljubujejo svojemu fajmostru in zaničujejo sveto cerkev. — Naše geslo je: vse za vero, cesarja in domovino! Ne stavljamo vere zastonj na prvo mesto, in na zadnje še le domovino. Vera naša naj nam bode drajša od domovine, ktera nam bo zopet ljubša, kakor vse drugo razun vere na svetu. Ne premenjujmo domovine z vero, in bomo prepričani, da še nismo resnično srečni, če skerbimo samo za domovino, temveč da bode domovina onda najbolj srečna in blagostojna, kedar ne bode v nji verskih preprirov, tožeb in zamerze — kedar bode vera cvetela v njej in učila nas, kako naj ljubimo svojo slovensko domovino.

⊙ **Iz Maribora.** Od česar se je že dolgo govorilo, zgodilo se je: duhovni oče mariborskih bogoslovcev, č. g. Kosar Franc, je odstopil in njegovo mesto je 13. februarja prevzel tukajšnji korni vikar, č. g. Kandut Krištof. V zlate bukve božje pravičnosti in v zlate bukve slovenske zgodovine je zapisano, kar je č. g. Kosar storil večnemu Bogu v čast in slavo, sveti katoliški cerkvi v povzdigo in veselje, avstrijski cesarevini v srečo in blagor, in slovenskemu narodu v obrambo in omiko. Kdo bi se ne čudil, ko sliši, da je tak pobožen in vnet duhovnik, tak visoko učen in ponižen katoličan, tak zvest in iskren Avstrijanec, tak miren in pravičen Slovenec imel tudi svojih nasprotnikov? Pa potolaži se, prelubi Francé! in povzdigni svoje oči na sveti križ, in glej! na tem sramotnem lesu visi On, ki je bil gola svetost, pravica in dobrota; — pa tudi za Njega je prišla vesela in slavna velika noč! Spominjaj se presvitlega kneza in škofa, premilostljivega očeta in prijatla svojega Antona Martina Slomšeka, — tudi On, ki je daroval za sveto cerkev in avstrijsko cesarevino vse svoje dušne in telesne moči, ni našel na svetu dobro zaslužene slave in hvale; — pa tudi za Njega pride gotovo nekdaš še dan, ko ga bo cerkev stavila med svoje svetnike in država med svoje pervake. Taka je na svetu! Poterpi in veseli se, ljubi moj Francé! tvoje seme, ki si ga sejal na domačo njivo,

rodilo bode obilno naj zlahtnejšega sadja. Duhovniki ki si jih izrejal v seminišču, pisma, ki si jih razglašal po svetu, oživljali in razširjali bojo duh slovenski po vseh slovenskih pokrajinah, in delali za sveto katoliško cerkev, za avstrijsko cesarevino in slovensko domovino. Ti pa, dragi moj Krištof! nastopi veselo in serčno svojo novo stopinjo. Mesto, na katerem stojiš, je sicer polzko in gladko, — butara, ki jo nosiš, je težka; pa Bog ti je dal potrebnih sposobnost in darov in ti vdihnil pravega rodoljubnega duha. Vemo dobro, da si v Celovcu bil znan in vnet Slovenec, ostani tudi zana-prej zvest svojemu narodu! Ne zabi nikoli: Ljudje — naj si bojo stali še tako visoko, da! naj si bojo ministri, deželni poglavarji alj škofovi — vsi ljudje pridejo in spet odidejo, narodi pa in njih pravice ostanejo vekomaj. Daj torej Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, pa tudi svojemu narodu, kar je narodovega! Krištof! tako delaj in s teboj in za teboj bode stal celi slovenski narod in vsegamogočni Bog! —

Iz Tersta. V. (Čitalnice pa knjižnice). Kakor že vsi dobro vemo, poglavitni pomoček napredovanju našega slovstva so dobro napravljene narodne učilnice in pa razširjanje primernih knjig med naše ljudstvo, ki jih povsod rado bere, če mu le prihajajo v roke. Pa kako težko je večkrat to! Še molitvenih knjig ne nahaja lahko, da bi jih kupilo. Drugi narodi, kakor se vidi, to stvar bolje razumevajo, nego mi Slovani. Zakaj ne bi se tudi mi na vso moč ne prizadevali, posluževati se kake si bodi prilžnosti, da dobiva ljudstvo naše zadosti duševne hrane in s tim naravno podpira naše narodne zadeve? Neprenehoma in dosti se govori in piše n. pr. o Vodniku in Prešernu; pa koliko ljudi vé, kaj da sta ova dva moža pisala? Kje se neki dobiva to, kar sta dala na svitlo? Kolikrat sem tudi jaz svojo vročo željo objavljaj, kupiti njuna dela, ali vendar se mi še ni dozdal vse po volji zgodilo! Kaj je to? Ali ni velika sramota? — Poglavitni namen vsaki čitavnici je ta, da podpirajo, kolikor je le mogoče, narodnost. Po moji misli jim pa gre tudi ta ostra dolžnost, da si kupujejo in derže od kraja vse slovenske časnike, — ker temu članu je ta (časnik) bolj po volji, drugemu pa drugi, in morebiti le malokteremu vsi — potem pa tudi vse knjige narodne, ki izhajajo tam pa tam na svitlo. Marsikteri bo tudi po tej ali drugej se-gel, in se iz nje kaj koristnega naučil. Tako bi se z „zedinjenimi močmi“ pospeševala in širila omika in znanje med ljudstvom, zraven pa bi se tudi podpirali časnikarji in pisatelji sploh, dokler še ni v njih podpora posebnega društva; čitavnice pa bi tudi ob enem s tem lep izgled dajale ter slovstvo in narodnost znamenito podpirale. Napravijo naj si tedaj, vsaka po svoji moči in potrebi, knjižnice, da se ne bode, ako je n. pr. kake pesmice za deklamiranje ali kaj drugega treba, po vsem mestu lazilo in potrebno iskalo. Zakaj bi se ne moglo to sčasom v čitavnici dobiti, zlasti ker je danes posameznim na vse strani primanjkovati začelo? Ta zadeva je gotovo dosti važna, da se dobro preudarja, in potem tudi kolikor mogoče, v djanju izpelje. —

Sinoč 18. febr. smo imeli v Čitavnici besedo s plesom. Naši verli pevci so peli: „Sablica, Brodnik čuti udarca, Puna serca pune čaše, in Naprej“ Hči gosp. policijskega svetovavca Ahčina je pa deklamirala „Graničar“ in pesem Vodnikovo: „Krajnec“ — tako lepo in izverstno, da ploskanja in živio-klica ni bilo ni konca ni kraja. Kaj čarobnega je pač, slišati slovenskih govorov iz ust takih gospodičin, kakor jih tudi mi tukaj imamo. Dozdaj so deklamirale gosp. Muhatova, Horakova in Ahčinova; 28. t. m. bo nek tudi gosp. Vaši-

ževa. — Čitavnica je bila vsa polna ljudi. Nadjamo se, da bomo vprihodnjic imeli večkrat prav lepih veselici v naši Čitavnici, in jo bomo prav radi obiskovali. —

Ptuje dežele.

Angleška. Iz parlamenta ali zbora, ki se je 7. febr. t. l. pričel, se nič posebnega ne sliši. Kraljica je v prestolnem govoru rekla, da se nikjer ni bati vojske; ali semtertje se vendar zažene kak glas, da se bodo s severni Amerikanci za Kanadske naselbine počili, kakor hitro se le - ti med seboj pomirijo. Se ve, da se to še ne bo jutri zgodilo, kaže pa vendar, da imajo Angleži nekako nemirno vest. Na Irskem se spet ljudstvu hudo godi. — Kardinal Wiseman je bil 23. febr. prav slovesno pokopan. — Angleška vlada pripoznava Linkolna za pervosednika.

Amerika. Obravnave za mir med severnjaki in jugovci so se razbile. Vojskovali se bodo tedaj naprej, kakor vedó in znajo. — 31. jan. je daržavni zbor v Vašingtonu oklical postavbo, da zanaprej postanejo sužnji svobodni in da je suženstvo za zmirej odpravljeno. — Iz Mehike se spet le o novih stiskah sliši, v katerih je cesarstvo. Nekaj vojskovodjev, ki so se bili že cesarju podvergli, se je iznova spuntalo. —

V južni Ameriki je tudi vojska. Brazilijansko cesarstvo se bojuje s republikami Urugvaj in Paragvaj. Brazilijanci se neki zelo divje obnašajo.

Razne novice.

V Ljubljanski čitavnici so poskusili 19. febr. najstareše slovenske plese, ki jih je neutrudljivi g. Matija Majar Ziljski zbral in verlemu g. Fabijanu poslal. Izpeljevali so jih prav dobro. — V zanimljivih pismih iz Srbije v „Novicah“ se piše, da je v Belgradu, v Kragujevcu in po vseh drugih serbskih mestih vse polno po štacunah in magacinih ribniške lepe suhe robe, terdnih železnih peči in druge lepe posode žužemberških fužin in lepih štajerskih dil (dések). — Na drugem mestu pišejo „Novice“ da gre rumenih zimskih štetinarjev na sto in sto centov že nektera leta iz Gorenškega skozi Terst v Aleksandrijo. Zavolj svojih dobrih in lepih lastnost se je to jabelko Egipčanom posebno prikupilo. L. 1864 jih je Kovač iz Zgoš v begunski fari 600—1000 centov iz svoje okolice v Terst in od ondod v Egipt spravil. Ravno tako jih odpravljajo tudi letos on in drugi v one kraje veliko veliko centov. Če se ceni cent le poldrugi goldinar, znaša to 900—1500 gld., in to samo za prave rumene zimske štetinarje ali zelenčine. Rajnemu Festu in slavnemu Pircu, ki sta njega dni na Krajskem sadjoreji temelj položila, na kterem čedalje bolj napreduje, kličejo g. fajmošter Pintar, ki imajo na Breznici velikansko drevesnico, ni se gotovo nikdar sanjalo, da bodo kdaj Egipčani po Aleksandriji in Kahiri naša gorenska jabelka, jedli, kakor mi jemo laške pomaranče. Slovenci! poprimite se sadjoreje. Marsikteri krajcarček bote lahko po strani vjeli. Dr. Jan pl. Čuber, veliki vodja ljubljanske hranilnice, itd. je 26. febr. v Ljubljani umerl. — G. Prašnikar iz Kamnika prosi vlado, naj bi mu dovolila priprave delati za železno cesto iz Ljubljane do Beljaka.

Drobtine.

Gospodarstvene. (O nekterih kmetiških napakah). Nekaj kmetiških napak hočem tu kmetom bravcem pred oči postaviti. Perva taka napaka ali napčnost je prodajati sla-

mo. Na spodnjem Koroškem prodajo kmetje stot (cent) slame po 30 — 35 kr. To pa se ne vjema prav z umnim gospodarstvom. Oddaja se namreč tako prav pod nič naj bolji zaklad, ki ga ima kmetijstvo. Slama daje kmetom primerno najbolji gnoj. Kaj pa dober gnoj veljá, to že menda vsak spoznava. Res je sicer tudi, da če prodá kak kmet 100 stotov slame in dobi zanj 35 gld. si more ž njimi, zlasti zdaj v sili, veliko pomoči; ali koliko več vrednosti in koristi bi mu pa donašali ti stoti slame, da bi jih bil za nastel (steljo) porabil! Ne bi mu trebalo v gojzd hoditi, tamkaj svoje hlapce in živino terpinčiti in les (jelke, smreke, borovce) klestiti, da potem 2—3 leta nič rasti ne more ali se še celó posuši. Ali ni to nepametno? Če so naši predniki tako delali in žalibog! tudi mi dozdam po njihovem izgledu tako, prišel je čas, da k svojem pridu stare napake popustimo. Takšna je pa gotovo ta, če slamo prodajamo, gojzde pa trebimo in golimo. Rabi-mo zanaprej slamo za steljo, kolikor se da in je ne potrebujemo za klajo. Tudi za živino bo to bolje in imeli bomo pri gospodarstvu velik dobiček. Ne govorimo v enomer: je hudó za denar, slama se mora prodati, da se kaj denarja dobi, itd. Res, hudó je, to tudi pisatelj teh verstic vé; vendar pa, če bomo zmi-rej tako napčno delali ali gospodarili, bode se nam še huje godilo, ker polje bode čedalje bolj pešalo in manj žita rodilo. Ne zabimo pregovora, ki pravi: „Kdor s slamo v hlevu nastilja, žel bo tudi slamo (z bogatim zernjem), in kjer ni brez slame, tudi brez zernja ne bo“.

(Konec)

Duhovske zadeve.

Lavantinska škofija: Za korvikarja v Maribor pride č. g. M. Čank, kaplan v Žabci, in namesto njega za kaplana v Žabce č. g. Jan. Kunaj, kaplan pri sv. Magdalení v Mariboru, kamor zdaj pride č. g. Švarc Fr. iz gornje Polskave. V Kalobje gre za kaplana č. g. Žličar Franc iz Vitanja. Č. g. Pirtošek je izvoljen za župnika v Remšniku. —

* Kerška škofija: Č. g. Zeichen Jan. gre za kaplana v Labod.

* Goriška nadškofija: Č. g. Zupančič Jožef, benef. v Karminu, gre za koop. v Št. Kancijan; č. g. Kravanja Jan., zdaj v pokoji, za koop. in učnika v Bilje. Umerl č. g. Fumis Val. v Selcih (pri Ronkah). R. I. P.!

Loterija.

Dunaj: 44. 19. 57. 42. 21.
Gradec: 70. 16. 13. 4. 5.

Žitna cena.

	pšenice		reži		ječmena		ovsa		turšice	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Mariboru	3	35	2	50	—	—	1	70	2	40
Celji	3	60	2	75	2	30	1	40	2	30
Ptujem	3	20	2	30	—	—	1	30	2	25
Ljubljani	3	75	2	60	2	54	1	85	3	2
Kranju	3	95	2	90	—	—	1	80	3	20
Novemestu	4	—	2	50	2	—	1	30	2	50
Gorici	4	—	—	—	—	—	—	—	2	90
Celovcu	4	34	3	31	3	—	1	75	3	74
Terbižu	4	26	3	9	—	—	1	59	3	75